

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/148493,Tobie-Polsko-hold-dla-powstanc-slaskiego-ppor-Augustyna-Wieszolka-Ruda-Slaska-2.html>
17.04.2024, 04:16

**„Tobie Polsko” - hołd dla powstańca śląskiego
ppor. Augustyna Wieszolka - Ruda Śląska, 23
sierpnia 2021**

W poniedziałek 23 sierpnia 2021 r. w Rudzie Śląskiej na cmentarzu parafialnym przy ul. ks. L. Tunkla 2 odbyła się uroczystość oznaczenia grobu ppor. Augustyna Wieszołka znakiem pamięci „Tobie Polsko”, zorganizowana przez katowicki oddział IPN.

W uroczystości udział wzięli: rodzina powstańca Augustyna Wieszołka, dr Andrzej Sznajder – dyrektor Oddziału IPN w Katowicach, Anna Krzysteczko – Zastępca Prezydenta Miasta Ruda Śląska, Kazimierz Myszur – wiceprzewodniczący Rady Miasta Rudy Śląskiej, ks. Mariusz Karaś – kapelan Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu, Mariusz Wójcik – przedstawiciel Komendy Wojewódzkiej Policji i Grzegorz Grześkowiak – Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzina Policyjna 1939 r. z/s w Katowicach oraz służby mundurowe Straży Miejskiej w Rudzie Śląskiej i Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

Posterunek honorowy i oprawę zgodną z ceremoniałem zapewniła Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach.

Ppor. Augustyn
Wieszołek.

Śp. Augustyn Wieszołek był związany przez całe życie z miastem Ruda Śląska. Wiosną 1919 roku został zaprzysiężony jako członek Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska. Brał udział we wszystkich trzech powstaniach śląskich. Po zakończeniu II powstania śląskiego, na polecenie kierownictwa Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska, jesienią 1920 roku, wstąpił ochotniczo do Policji Górnego Śląska czyli Policji Plebiscytowej. Za udział w walkach III powstania śląskiego został odznaczony Medalem Niepodległości, Śląską Wstęgą Waleczności i Zasługi kl. I oraz Gwiazdą Górnos Śląską. Po powrocie części Górnego Śląska do Polski wstąpił do Policji Województwa Śląskiego, i służył jako funkcjonariusz służby mundurowej (obecnie prewencji) w Chebziu, Kochłowicach, Nowym Bytomiu. W sierpniu 1939 roku współorganizował na terenie obecnej Rudy Śląskiej oddziały samoobrony powstańczej, m.in. nadzorując je z ramienia Policji Województwa Śląskiego. Po 17 września 1939 roku został internowany na terenie Rumunii a następnie przekazany Niemcom i osadzony w Stalagu na terenie III Rzeszy Niemieckiej. Po wojnie był represjonowany przez funkcjonariuszy UB za służbę w Policji Województwa Śląskiego II RP. Zmarł w 1986 r. i został pochowany w Rudzie Śląskiej.

Grób powstańca
śląskiego ppor.
Augustyna Wieszołka.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień

setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci „Tobie Polsko”.